

Język polski

Co uczeń musi umieć po 6.klasie?

Na lekcjach z języka polskiego ocenie podlega:

- mówienie – opowiadanie ustne twórcze i odtwórcze
- czytanie - głośne, wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa, ciche ze zrozumieniem
- pisanie , redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi
- znajomość lektur obowiązkowych
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku
- recytacja, rysunkowa konkretyzacja utworów literackich

Wymagania szczegółowe:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:

- * sprawnie czyta teksty głośno i cicho, określa temat i główną myśl tekstu, identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi
- * identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy
- * rozpoznaje formy gatunkowe – zaproszenie, życzenia i gratulacje, zawiadomienie i ogłoszenie, instrukcję, przepis
- * odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych, wyszukuje informacje wyrażone wprost i pośrednio
- * rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi, wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście
- * dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi – tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity.

2. Uczeń korzysta z informacji zawartych w encyklopedii, słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych.

3. Świadomość językowa. Uczeń:

- * rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach – podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik
- * rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie), równoważniki zdań – i rozumie ich funkcje
- * rozpoznaje w wypowiedziach części mowy – rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik – wskazuje różnice między nimi
- * rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczb, osób, czasów i rodzajów gramatycznych – rozumie ich funkcje w wypowiedzi
- * rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się – gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.

1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:

- * nazywa swoje reakcje czytelnicze – np. wrażenia, emocje, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami, wyraża swój stosunek do postaci.

2. Analiza. Uczeń:

- * dostrzega swoistość artystyczną dzieła
- * odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości, realizm od fantastyki
- * rozpoznaje w tekście literackim – porównanie, przenośnię, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy – i objaśnia ich znaczenie
- * rozpoznaje – wers, zwrotkę, rym, rytm, refren, odróżnia wiersz stroficzny (rymowany) od wiersza białego (nierymowanego)
- * wyodrębnia elementy widowiska teatralnego – gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty

- * wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego – scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska
- * wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – filmu, programu informacyjnego, programu rozrywkowego – potrafi nazwać ich tworzywo – ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa
- * omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia, charakteryzuje i ocenia bohaterów
- * rozpoznaje – opowiadanie , powieść, baśń, legendę, mit, bajkę, fraszkę, wiersz, przysłowie, komiks.

3. Interpretacja. Uczeń:

- * odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przerośnym, objaśnia morał bajki oraz formułuje przesłanie baśni.

4. Wartości i wartościowanie. Uczeń:

- * uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury , np. przyjaźń – wrogość, miłość – nienawiść, prawda – kłamstwo, wierność - zdrada.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- * tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach, dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu, formułuje pytania do tekstu
- * świadomie posługuje się różnymi formami językowymi, a w wypowiedzi ustnej mimiką, gestykulacją, postawą ciała
- * tworzy wypowiedzi pisemne – opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik i dziennik (pisane z perspektywy bohatera literackiego i własnej), list oficjalny, sprawozdanie, opis - postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka
- * stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity) , sporządza plan odtwórczy wypowiedzi – ramowy i szczegółowy
- * uczestnicząc w rozmowie – słucha wypowiedzi innych, mówi na temat, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je

* czyta głośno i wyraziście - przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację, recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy – podejmuje próbę ich głosowej interpretacji.

2. Świadomość językowa. Uczeń:

* rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące, przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania - w równoważniki zdań i odwrotnie

* stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennej, poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa ich we właściwych kontekstach

* pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym – pisownia „nie” z rzeczownikami, przymiotnikami i czasownikami, sposoby pisania nazw własnych i pospolitych, różnica w wymowie i pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych, wymiana głosek w wyrazach pokrewnych, poprawnie używa – kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, wykrzyknika

* operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych – dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne.